

har det kun været en Behandling, som i det allervæsentligste har kunnet komme den velstillede Del af Befolkningen til gode. Hele Middelklassen og den ubemidlede Klasse har ikke været i Stand til at kunne præstere de Ofre, som ere nødvendige for at kunne faa den Behandling, Sygdommen kræver. Vi have jo begyndt her i vort Land at gøre noget for at bekæmpe denne Sygdom. Jeg skal saaledes nævne Oprettelsen af Sanatoriet ved Vejle Fjord. Det var Lægestanden, som tog Initiativet til Oprettelsen af dette Sanatorium, og Lægerne tegnede sig for Aktier til et Beløb af 40,000 Kr. Fra anden Side er der ogsaa ydet Støtte, idet Staten paa Finansloven for 1896—97 bevilgede et Beløb af 100,000 Kr. som Gave til Bestyrelsen for dette Sanatorium. Det er indrettet til at kunne modtage 100 Patienter. Saa vidt jeg ved, ere alle Pladser besatte, og der er en meget lang Eksspectanceliste, saa at Folk maa vente paa, at der skal blive Plads til, at de kunne komme ind. Men Betalingen ved dette Sanatorium maa nødvendigvis være meget dyr. Den andrager 6—8—10 Kr. daglig, foruden at der maa betales ekstra for forskellige Ting, f. Eks. for visse Drikkevarer, og derhos kræves der et Depositum af 300 Kr. ved Indlæggelsen. Vi kunne altsaa se, at det ikke kan være ubemidlede Folk eller Folk af den egentlige Middelklasse, der kunne komme paa det Sanatorium. Det er kun de velhavende eller i det mindste ret velstaaende Folk, der kunne nyde godt af dette Sanatorium ved Vejle Fjord. Jeg mener derfor, der er al Grund til, at der tages fat fra det offentlige Side, saaledes at den store Klasse af ubemidlede Patienter ogsaa kan komme til at nyde godt af det Trin, hvorpaa Lægevidenskaben nu staar i den Henseende.

Kjøbenhavns Kommune er for Tiden ved at bygge et Sanatorium ved Roskilde Fjord, i Boserup Skov. Der er for to Aar siden bevilget et Beløb af 550,000 Kr. til Opførelse af Sanatoriet paa en Plads, som vistnok er overordentlig heldig. Det er en Plads, som er beliggende paa en Skraaning, som vender mod Syd. Sanatoriet skal ligge i et stort Skovparti i Boserup Skov og ligger her i Ly for de kolde Vinde, nordlige og østlige Vinde, medens der er aabent mod Syd. Omkring Sanatoriet vil der blive et Parkanlæg paa 50 Tdr. Land Skov. Dette Sanatorium vil inden ret lang Tid være færdig til at tages i Brug, men Opførelsen af denne Bygning er det mindste ved Sagen. Det, som er det vanskeligste,

er det kostbareste, er den daglige Drift. Det Sanatorium, som Kjøbenhavns Kommune bygger, vil have Plads til 130 Patienter, Mænd og Kvinder, og man gør Regning paa, at Patienterne kunne skifte 2½ Gang aarlig, saaledes at Sanatoriet skulde i alt i Løbet af et Aar kunne behandle $130 \times 2\frac{1}{2}$ eller 325 Patienter. Man kan vistnok ikke regne, at Sanatoriet kan drives under 3 à 3½ Kr. daglig pr. Patient. Denne Behandling er altsaa langt dyrere end almindelig Hospitalsbehandling. Men det er ogsaa naturligt, fordi der her udkræves langt mere end paa et almindeligt Hospital. For det første skulle Rumforholdene være langt større og Betjeningen langt rigeligere end paa et almindeligt Hospital, og hertil kommer endvidere, at Kosten skal være saa kraftig som mulig. Ja, man skal ikke alene give Patienterne kraftig Kost, men der skal ogsaa i mange Tilfælde ligefrem „kræses“ for dem. Der er mange af disse Patienter, der møde paa Sanatoriet med Madlede. De ville ikke spise, og saa gælder det om at tillave Maden saa lækert som muligt, og servere den paa en saa tiltalende Maade som muligt, saa at Patienterne kunne faa Lyst til at spise; thi netop den kraftige og rigelige Ernæring er en af Betingelserne for, at Sygdommen kan overvindes.

Naar man ser paa de Resultater, man andetsteds har opnaaet gennem Sanatoriebehandling, ere de egentlig, synes jeg, ret opmuntrende. Man tør vistnok regne, at man paa de tyske Sanatorier, eller i alt Fald paa visse af dem, har opnaaet, at mellem 50 og 60 pCt. af Patienterne have naaet at blive fuldstændig helbredede, eller dog blive saa vidt bedrede, at de have genvundet deres Arbejdsevne, og derfor tror jeg ikke, man skal lade sig skræmme af de Udgifter, som et saadant Sanatoriums Drift fører med sig. Naar nemlig et saa stort Antal Patienter kunne naa fuldstændig at genvinde deres Helbred eller dog i hvert Fald at genvinde deres Arbejdsevne, er det i Virkeligheden en meget stor Vinding for Samfundet, for hvis disse Patienter ikke havde faaet denne Behandling paa Sanatorierne, vilde Følgen være bleven den, at de vilde være faldet Samfundet til Byrde, idet de i Reglen vilde falde over paa Fattigvæsenet, medens de nu kunne blive i Stand til at ernære sig selv og deres Familie. I Virkeligheden vil det altsaa være en Vinding for Samfundet. Dertil kommer en anden Ting, som man ogsaa maa tillægge stor Betydning, og det er, at selv om en Patient paa et saadant Sana-